

Toezichtvisie Raad van toezicht Open Universiteit

1. Toezichtvisie

De Raad van toezicht (RvT) houdt, met het oog op de wettelijke taken van de Open Universiteit (OU), toezicht op de uitvoering van werkzaamheden en de uitoefening van bevoegdheden door het College van bestuur (CvB) van de Open Universiteit en staat dit College met raad terzijde. De RvT handelt daarbij op basis van de bevoegdheden vastgesteld in de *Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW)*, het *bestuurs- en beheersreglement van de OU*, en de *Code Goed Bestuur Universiteiten*.

Overeenkomstig de *Code Goed Bestuur Universiteiten*, opereren de leden van de RvT volgens de beginselen van *good governance*, en zijn zij in staat om onafhankelijk en kritisch te opereren ten opzichte van elkaar en ten opzichte van het CvB. Zij bevorderen een open cultuur en stellen zich toegankelijk op voor medewerkers en studenten.

Binnen de OU gelden bovendien de onderstaande kernwaarden als richtsnoer voor integer handelen en interne en externe omgangsvormen. Deze kernwaarden vormen ook de basisprincipes voor goed toezicht door de leden van de RvT:

- Integriteit
- Respect
- Deskundigheid
- Betrokkenheid bij mens en maatschappij

Daarbij vormt de missie van de OU, die invulling geeft aan haar maatschappelijke opdracht, een leidraad voor het handelen van de RvT.

- **Missie:** De OU is dé deeltijduniversiteit van Nederland en Vlaanderen, biedt hoogwaardig, gepersonaliseerd en activerend online onderwijs versterkt met maatschappelijk relevant onderzoek en draagt bij aan de vernieuwing van het hoger onderwijs.

De samenstelling en werkwijze van de RvT staan beschreven in het *Reglement van de Raad van toezicht van de OU*.

2. Functies

De RvT vervult binnen zijn activiteiten volgende functies:

- Toezichthouder: De RvT ziet toe op de uitvoering van werkzaamheden en uitoefening van bevoegdheden door het CvB met het oog op de naleving van wet- en regelgeving en in het licht van de missie en ambitie van de OU.
- Adviseur/raadgever en klankbord: De RvT vervult een advies- en klankbordfunctie voor het CvB bij het ontwikkelen en realiseren van missie, visie en strategie.
- Werkgever: Als werkgever van de leden van het CvB, draagt de RvT zorg voor de benoeming, samenstelling, evaluatie van het functioneren, en het beloningsbeleid van het CvB.

- **Netwerker:** De leden van de RvT vormen een belangrijke verbinding tussen de OU en de bredere samenleving. Vanuit deze functie dragen zij bij aan de maatschappelijke opdracht en positie van de OU met inachtneming van art 5.9 van de Code Goed Bestuur Universiteiten.

De RvT streeft bij het vervullen van bovengenoemde functies in relatie tot het CvB naar een passende balans tussen enerzijds een toezichhoudende rol en anderzijds een meedenkende en samenwerkende rol.

3. Onderlinge samenwerking

De relaties tussen de leden van de RvT onderling en met het CvB worden gekenmerkt door onafhankelijkheid, openheid en wederzijds respect. Uitgangspunt is een open cultuur met ruimte voor dialogo: Alles kan gezegd worden, iedereen levert zijn/haar inbreng en luistert naar elkaar, en er is ruimte voor verschillen van opvatting. Dergelijke verschillen kunnen bijdragen aan verdieping van een onderwerp en leiden tot betere oordeels- en besluitvorming.

Als leidraad voor de bespreking van verschillen zijn volgende afspraken gemaakt (zie ook reglement RvT art. 3.9 en Code Goed Bestuur Universiteiten art. 5.6):

- Verschillen ter bespreking in aanwezigheid van het CvB:
  - Als een voorstel van het CvB ter besluitvorming voorligt. Een goede dialoog bevordert de kwaliteit van de besluitvorming.
  - Als een onderwerp op tafel ligt met als doel er open over te sparren.
- Verschillen ter bespreking in beslotenheid van de RvT:
  - Als het gaat om keuzen/besluiten die door de RvT al gemaakt/genomen zijn.
  - Als het gaat om hoe richting het CvB te acteren.

De aanwezigheid van leden van het management team (MT) tijdens de RvT bijeenkomsten kan van meerwaarde zijn omwille van hun inbreng bij bepaalde onderwerpen, om zicht te krijgen op wat bij MT-leden leeft, en om zicht te krijgen op de kwaliteiten in het MT.

De RvT zorgt voor minimaal jaarlijks direct contact met de leden van het MT. Het gaat dan om een open, sparend gesprek rond bepaalde onderwerpen. Daarnaast kan de controller uitgenodigd worden voor agendapunten over financiële kwesties. Dit om een open en onbevangen communicatie tussen toezichthouders en bestuurders te stimuleren, en omdat het CvB als integraal eindverantwoordelijke over alle facetten van het functioneren van de OU bevroegd moet kunnen worden.

De RvT hecht groot belang aan een open dialoog met de centrale medezeggenschap (i.c. Studentenraad en Ondernemingsraad). Daartoe vindt minimaal twee keer per jaar een overleg RvT-MZ plaats, met tussentijds contact, waar nodig (zie ook art. 2.3 en art. 6.5 Code Goed Bestuur Universiteiten). Een lid van de RvT vervult de vertrouwenspositie voor de MZ.

4. Toetsingskader

Het instellingsplan is het strategisch kader voor de ambities die de OU stelt. Deze ambities worden jaarlijks door het CvB vertaald naar een jaarplan en begroting, waarin de meetbare doelstellingen voor het daaropvolgende kalenderjaar worden vastgesteld. De monitoring hiervan vindt plaats aan de hand van een halfjaarlijkse monitor op de uitvoering van de instellingsstrategie.

De RvT stelt na overleg met het CvB een toezichtagenda voor de komende periode op met de uitwerking van het instellingsplan als uitgangspunt. Er wordt gezorgd voor transparante rapportage, zodat de RvT toezicht kan houden op voortgang en eventuele behoefte aan bijstelling.

Daarnaast wordt gewerkt met een jaarkalender met daarin de afgesproken vaste aandachtspunten en de actuele speerpunten van de toezichtagenda.

Onder de vaste punten van de toezichtagenda vallen: begroting, jaarrekening en jaarverslag, integrale veiligheid, strategisch HR, strategisch risicomanagement, voortgang uitvoering instellingsplan, stakeholder- en reputatiemanagement.

5. Inhoudelijke taakuitoefening

Binnen de RvT bestaat een portefeuilleverdeling. Hoewel de taakverdeling niet heel strikt is geformaliseerd, vindt de RvT het wel belangrijk om de wederzijdse verwachtingen te expliciteren. Daaraan heeft de RvT invulling gegeven door de instelling van een of meer vaste dan wel tijdelijke commissies die zijn samengesteld uit leden van de Raad. Vanaf 2020 zijn volgende vier commissies ingesteld:

- Benoemings- en remuneratiecommissie: De commissie heeft tot taak het voorbereiden van besluiten van de RvT op het gebied van de samenstelling en beloning van het CvB en de samenstelling van de RvT. De commissie formuleert daartoe adviezen.
- Auditcommissie: De commissie heeft tot taak het voorbereiden van besluiten van de RvT op het gebied van in ieder geval de begroting, het jaarverslag (bestuursverslag en jaarrekening), de managementletter, het rapport van de controlerend accountant, periodieke financiële rapportages. De commissie formuleert daartoe adviezen.
- Commissie onderwijs en onderzoek: De commissie heeft tot taak het voorbereiden van besluiten van de RvT op het gebied onderwijs en onderzoek, gelet op de wettelijke taak van de RvT om toe te zien op de vormgeving van het systeem van kwaliteitszorg (zie WHW art. 11.6, eerste lid sub h overeenkomstig art. 1.18), en met aandacht voor valorisatie en wetenschappelijke integriteit. De commissie formuleert daartoe adviezen.
- Medezeggenschapscommissie: Tot de taken van de RvT behoort het voeren van periodiek overleg - i.c. tenminste twee keer per kalenderjaar - met de centrale medezeggenschapsorganen (i.c. Studentenraad en Ondernemingsraad) van de OU. Voor de uitvoering van deze taak heeft de RvT deze commissie ingesteld.

De taken, bevoegdheden, samenstelling en werkwijze van elke commissie zijn vastgesteld in een afzonderlijk reglement per commissie.

Voor elke commissie geldt dat deze geen beslissingsbevoegdheid heeft. De RvT is zelf verantwoordelijk voor zijn besluiten.

6. Crisissituaties

In het geval door het CvB wordt vastgesteld dat sprake is van een crisissituatie of een ernstige calamiteit (op het gebied van IT/Cyber/Kennisveiligheid of anderszins) informeert de voorzitter van het CvB onverwijld de voorzitter van de RvT op basis van de voorhanden inzichten over aard, omvang en (mogelijke) impact van het betreffende issue. Daarbij wordt door de voorzitter CvB ook ingegaan op de acties en maatregelen die reeds ondernomen zijn resp. voorzien zijn, waarna het van toepassing zijnde crisisprotocol/calamiteitenplan leidend is.

Met de voorzitter van de RvT wordt tevens overlegd over de wijze waarop de RvT op de hoogte wordt gehouden van alle relevante ontwikkelingen terzake. Ook worden - indien dat nodig wordt geacht - afspraken gemaakt over woordvoering namens de OU over (de omgang met) het betreffende issue.

Verder wordt overlegd over andere acties die noodzakelijk worden geacht gelet op de (wettelijk verankerde of anderszins overeengekomen) taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van het CvB respectievelijk de RvT.

De voorzitter van de RvT informeert de RvT-leden - op basis van het gevoerde overleg met de voorzitter van het CvB - zo spoedig mogelijk over het betreffende issue, de reeds ondernomen/voorzien acties en

maatregelen, en de afgesproken follow-up voor wat betreft de informatievoorziening richting de RvT en over gemaakte afspraken inzake woordvoering.

Indien de voorzitter van de RvT of de voorzitter van het CvB persoonlijk betrokken zijn bij de betreffende calamiteit, zal hij/zij geen deel uitmaken van het overleg tussen CvB en RvT.

7. Geschillenregeling

De RvT en het CvB spreken met elkaar af hoe zij omgaan met een situatie waarin een geschil tussen beide organen ontstaat (overeenkomstig art. 5.15 Code Goed Bestuur Universiteiten). Dit is vastgelegd in een geschillenregeling. Voor deze regeling wordt verwezen naar de bijlage bij deze Toezichtvisie.

8. Verantwoording

De RvT legt jaarlijks extern verantwoording af over de wijze waarop hij zijn taken en bevoegdheden in het afgelopen jaar heeft uitgeoefend door verslag te doen van zijn werkzaamheden. In dat verslag rapporteert de RvT ook over zijn samenstelling, en dat naar oordeel van de RvT het principe van onafhankelijkheid is geëerbiedigd. Het verslag van de RvT wordt opgenomen in het jaarverslag (i.c. in het bestuursverslag) van de OU. De RvT is zich te allen tijde bewust van zijn rol in het WO als publieke sector, waarop de Wet open overheid (Woo) qua openheid en transparantie van toepassing is.

9. Informatie

Het CvB verschaft de RvT gevraagd en ongevraagd tijdig alle informatie die nodig is voor de uitoefening van de taken. De RvT maakt afspraken met het CvB over de informatievoorziening. Daarbij bewaakt ieder RvT-lid dat hij/zij voldoende geïnformeerd is over het gebied van de portefeuillehouders, en levert waar nodig zijn/haar inbreng. Indien de portefeuillehouder niet bij de RvT-vergadering aanwezig kan zijn en daardoor zijn/haar inbreng gemist wordt, wordt gestreefd naar een conference call in het vooroverleg van de RvT-vergadering.

Ingestelde commissies verstrekken ter voorbereiding van de door de RvT te nemen besluiten alle informatie en documenten die de RvT redelijkerwijs nodig heeft om de toezichthoudende taken met betrekking tot de commissie te vervullen of waar de RvT om heeft verzocht. Een commissie kan naar eigen goeddunken ieder onderzoek dat zij voor de vervulling van haar taken nodig of wenselijk acht uitvoeren en zal daartoe onbeperkte toegang hebben tot documenten van en informatie betreffende de OU.

10. Evaluatie en ontwikkeling

De RvT is verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn eigen functioneren. Hij bespreekt tenminste één maal per jaar, buiten aanwezigheid van het CvB, zijn eigen functioneren alsmede dat van de individuele leden, en de conclusies die hieraan verbonden moeten worden. Tevens wordt, in aanwezigheid van het CvB, het gewenste profiel en de samenstelling en competenties van de RvT besproken. De RvT investeert in zijn eigen ontwikkeling, bespreekt regelmatig of de leden over voldoende kennis beschikken om hun taak te vervullen en of aanvullende scholing nodig en wenselijk is. Voorstellen voor scholing en professionalisering worden door de leden voorgelegd aan de RvT, vallen binnen het RvT-budget, en opbrengsten en inzichten worden gedeeld.

De RvT bespreekt voorts ten minste eenmaal per jaar, buiten aanwezigheid van het CvB, het functioneren van het CvB als geheel en van de individuele leden.

Bij evaluaties wordt regelmatig gebruik gemaakt van externe begeleiding. De RvT zorgt voor een verslag van de evaluatiegesprekken.

De Toezichtvisie wordt elke drie jaar geëvalueerd, of zoveel eerder als noodzakelijk mocht blijken. De voorliggende Toezichtvisie is vastgesteld door de RvT van de OU op 12 juni 2024.

Bijlage: Geschillenregeling

1. Van een geschil is sprake als de Raad van toezicht of het College van bestuur meent dat tussen beide organen een geschil bestaat.
2. Als een van beide organen meent dat er een geschil is, zal de voorzitter van het betreffende orgaan dit melden aan de voorzitter van het andere orgaan. De betreffende voorzitter geeft hierbij een omschrijving van het geschil en doet een voorstel hoe het geschil kan worden beëindigd.
3. Naar aanleiding van de melding van het geschil verkennen de voorzitters of zij het geschil samen kunnen oplossen. Als dit niet lukt leggen de voorzitters een traject vast om tot oplossing van het geschil te komen.
4. Als het ook niet lukt om een traject zoals hierboven bedoeld af te spreken, of als het traject naar de mening van een van de organen binnen een redelijke termijn niet tot een oplossing heeft geleid, wordt een commissie van wijzen ingesteld.
5. De commissie van wijzen heeft drie leden en wordt benoemd op de volgende manier. Een lid wordt benoemd door de Raad van toezicht, een lid wordt benoemd door het College van bestuur en het derde lid, dat tevens voorzitter is, wordt benoemd door de twee andere leden van de commissie van wijzen.
6. De commissie van wijzen beslist het geschil in de vorm van een voor beide organen bindend advies dat schriftelijk wordt uitgebracht.
7. Als het geschil wordt opgelost zonder betrokkenheid van de commissie van wijzen, leggen de beide voorzitters het geschil en de bereikte oplossing samen schriftelijk vast.